

Årsbudsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024

Budsjettforlik mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti og Rødt.

Partiene slutter seg til fylkesrådets forslag til årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024, med følgende endringer:

Klima- og miljøpakke

Tiltakspakke fossilfri virksomhet 2028

Fylkesrådet legger fram "Plan for fossilfri virksomhet innen 2028" for sluttbehandling i fylkestinget innen 2. tertial 2021. Fylkestinget forutsetter at fylkesrådet prioriterer og gjennomfører de tiltak som måtte være nødvendige i 2021 og fremover i perioden for å nå vedtatte klimamål.

Omlegging til fossilfrie kjøretøy prioriteres gjennom følgende tiltak

- Utarbeide og gjennomføre en utskiftingsplan.
- Innføring av flytskjema for valg av kjøretøy og maskiner slik at det ikke blir kjøpt mer enn nødvendig. Det innføres stopp i innkjøp av fossile kjøretøy og maskiner. Dersom det ikke finnes fossilfrie alternativer som dekker behovet, skal det leies eller leases midlertidig.
- Gjennomføre samordningstiltak slik at fylkeskommunens kjøretøy og maskiner blir benyttet mer optimalt.
- Etablere tilstrekkelig fyll- og ladeinfrastruktur.

Planen for fossilfri virksomhet skal revideres hvert annet år fram mot 2028. Fylkeskommunen skal søke statlige støtteordninger som Enova og Klimasats for å øke utskiftingstakten. Det forutsettes at rådsområdene innenfor sine budsjetttrammer har grunnfinansiering til sine utskiftninger, anslagsvis 10-15 mill. kr.

Det etableres en tilskuddspott som skal stimulere til omlegging til fossilfrie maskiner og kjøretøy i Viken fylkeskommune. Dette skal bidra til å framskynde gjennomføringen av "Plan for fossilfri virksomhet". Støtte skal vurderes ut ifra grad av klimanytte (utslippsreduksjon pr. investert krone).

- Omlegging til fossilfrie maskiner og kjøretøy og ladeinfrastruktur legges inn i budsjettet med 10 mill. kr fra og med 2021. Fylkestinget gir fylkesrådet fullmakt til å

fordele midlene til tiltak på de aktuelle rådsområdene.

Verbalforslag for å styrke fylkeskommunens innsats for å nå målet om fossilfri virksomhet i 2028

- Målet om 10 prosent av fylkeskommunens parkeringsplasser skal tilby lading for elbiler, skal økes. Det lages en opptrappingsplan med mål og tiltak.
- Fylkestinget ber om at fylkesrådet innen 2. tertial 2021 legger fram en plan som vurderer hvordan kollektivtrafikken i Viken skal bli utslippsfri innen 2028.
- Viken fylkeskommune skal legge fram en anskaffelsesstrategi med gjenbruk og livsløpsvurderinger som bærende prinsipper.
- Viken fylkeskommune skal fokusere på å finne alternativ til fossile produkter i innkjøp som gir lavt klimafotavtrykk, samt øke gjenbruksgraden og øke andelen fossilfrie materialer som kjøpes inn.
- I arbeidet med strategi for energibruk skal bruk av solceller på eksisterende bygg vurderes.
- Fylkestinget ber om at fylkesrådet utreder bruk av intelligent belysning og tiltak for å begrense lysforurensning fra våre virksomheter og langs våre fylkesveier. Hensynet til sikkerhet og trygghet for brukere, innbyggere og trafikanter skal ivaretas.

Bærekraftige byer og bygder i Viken – styrket samarbeid med kommunene

Stedsutvikling må vektlegge klimavennlige løsninger, bærekraftig arealbruk og utvikling av attraktive lokalsamfunn. Kommunenes planarbeid må styrkes med sikte på økt bærekraft, både miljømessig, sosialt og økonomisk. Omstilling til lavutslippsamfunnet skal ikke øke de sosiale ulikhetene hos innbyggerne i Viken.

Koronapandemien krever oppdatert kunnskap om hvordan vi planlegger og møter framtid utfordringene. Løsningene er ikke universelle, men må målrettes og differensieres.

Kommunenes kompetanse og kunnskapsgrunnlag for å planlegge for bærekraftig samfunnsutvikling skal styrkes.

Bygdemiljøpakkene skal styrke distriktene med attraktive lokalsamfunn, næringsvekst og klimavennlig stedsutvikling.

Det settes av 5 mill. kr fra og med 2021 til bygdemiljøpakker, kommunesamarbeid om klima- og bærekraftsarbeid, grønne byer og tettsteder, samt livskvalitetsprosjekter i Viken.

Klima- og miljøtilpasninger i bygg

Behovet for nødvendige klima- og miljøtilpasninger skal utredes i forbindelse med investeringsplaner og hensyntas ved gjennomføring av nye bygg.

Drift og skjøtsel av skog

Fylkestinget ber fylkesrådet om at skog som fylkeskommunen eier skal driftes bærekraftig og skje i respekt for biologisk mangfold, blant annet gjennom bruk av plukkhogst, samt tilrettelegge for friluftsliv og rekreasjonsverdier som del av fylkets satsing på folkehelse og opplevelsesnæring.

Utdanningspakke

Lærlinger i Viken fylkeskommune

Viken trenger god tilgang på kvalifiserte fagarbeidere i årene framover.

Det er forventet at utfordringene på arbeidsmarkedet i forbindelse med den pågående pandemien vil gjøre det spesielt vanskelig for unge å finne lære plass i 2021. Som en stor arbeidsgiver og lærebedrift bør vil Viken gjøre en særskilt innsats i denne situasjonen.

I 2021 øker vi antallet fylkeskommunale lærlinger med 15 for å bidra til at flere ungdommer får fullført utdanning sin. Det settes av 1,5 mill. kr i 2021 og 3 mill. kr fra og med 2022.

Fagfornyelsen

Fagfornyelsen er en reform. Det er en utfordring at regjeringen ikke har fulgt opp denne reformen med midler. Det er svært krevende for Viken at dette ikke har blitt gjort. Fylkesrådet vil kartlegge behovet for nye lærebøker og læremateriell ved den enkelte skole i forbindelse med fagfornyelsen. Fylkesrådet legger fram en sak for fylkestinget med nærmere anslag og vurderinger når kartleggingen er gjennomført.

Det settes av 5 mill. kr til denne satsingen fra og med 2021.

Kartlegging utstyr

Fylkestinget ber fylkesrådet kartlegge behovet for oppdatert utstyrspark i de videregående skolene i Viken. Kartleggingen legges fram for fylkestinget.

Kvalitet på digital opplæring

Fylkestinget ber fylkesrådet komme tilbake med en sak om hvilke muligheter fylkeskommunen har for å tilby opplæring digitalt og hvordan fylkeskommunen kan utvikle kvaliteten på digital opplæring framover. Saken sees i sammenheng med framtidige behov for å bygge ut videregående skoler i Viken.

Finansieringsmodell videregående skoler

Fylkestinget ber fylkesrådet utvikle en felles finansieringsmodell som sikrer nødvendig grunnfinansiering for de videregående skolene som sørger for gode skoler i hele fylket, reduserer sosiale forskjeller og bidrar til en tillitsreform i Viken.

Denne modellen skal sikre forutsigbarhet for skolene, bygge på objektive kriterier og gjenspeile skolenes kostnadsnivå. I arbeidet med modellen skal man kritisk gjennomgå dagens finansieringsmodeller. Fylkesrådet skal sikre bred medvirkning i arbeidet med modellen.

Samferdselspakke

Østfold kollektivtrafikk

Budsjettrammen til Østfold kollektivtrafikk økes med 2,4 mill. kr fra og med 2021 for å reversere forslaget om prisøkning for enkeltbilletter kjøpt i app.

TT-ordningen

TT-ordningen er et tilskudd til transport for innbyggere som på grunn av varig funksjonsnedsettelse ikke kan reise med annen kollektivtransport. Ny forskrift for TT-transporten behandles i fylkestinget høsten 2020 og skal gjelde for hele Viken. Fylkesrådet skal arbeide aktivt for at hele Viken skal omfattes av den statlige TT-ordningen.

Det settes av 1 mill. kr til økning av rammen fra og med 2021.

Transport på fjord

Fylkestinget ber fylkesrådet ha en offensiv satsing for transport på fjorden og gjøre all fergetransport i Viken fossilfri innen 2024.

Gang – og sykkelveier

Fylkestinget ber om at handlingsprogram for samferdsel 2022-2025 har en stor satsing på utbygging av nye gang- og sykkelveier, og et bredt spekter av virkemidler for å bedre fremkommelighet og trafiksikkerhet for gående og syklende langs fylkesveinettet.

Viken fylkeskommune skal være et nytenkende foregangsfylke for myke trafikanter, og i arbeidet skal det ses på alle typer tiltak, fra skilting/merking, til smarte måter å gi syklistene rang ved deling av vei, bruk av smett og snarveier, innovasjoner som for eksempel flytende sykkelveier, rød maling og kreativ arealutnyttelse ved etablering av bygging av nye gang- og sykkelveier.

Det er viktig at flere kan sykle hele året. Derfor er god vinterdriftsstandard på gang- og sykkelveier avgjørende. Fylkestinget ber fylkesrådet om at når nye driftskontrakter inngås skal dette prioriteres.

Smart trafikkstyring for bedre kollektivfremkommelighet

Fylkestinget ber om at det gjennomføres prøveprosjekt for smart trafikkstyring for bedre kollektivfremkommelighet.

Øvrige satsinger

Post korona

Fylkestinget ber fylkesrådet utrede hvordan postkorona-samfunnet vil påvirke våre innbyggers livskvalitet, arbeidslivet og infrastruktur. Utredningen skal vurdere hvordan fylkeskommunen kan støtte opp om en utvikling av postkorona-samfunnet. Fylkestinget holdes informert underveis i utredningsarbeidet. Arbeidet er en del av oppfølgingen av planstrategien og nytt regionalt planverk.

Fylkeskommunen vil selv legge til rette for fjernarbeid, i form av fleksible og digitale arbeidsformer og bruke erfaringene fra koronaperioden i videre utvikling av organisasjonen og ved planer om framtidige kontorbygg. Det er viktig med nærhet mellom arbeid, utdanning og bolig for å redusere transportbehov og klimautslipp.

Tannhelse

I arbeidet med ny tannhelseplan skal det legges vekt på forebyggende arbeid for å skape gode vaner gjennom hele livet og forhindre tannsykdom. Fylkestinget ber fylkesrådet vurdere en oppfølgingsordning der unge voksne som ikke lenger har rett til gratis tannbehandling får en påminnelse om at de må bestille time hos tannlege.

Dyrevelferd

Fylkestinget ber fylkesrådet å arbeide for å bedre dyrevelferden, for eksempel i relevante planer og saker og sammen med partnerskapet i landbruket.

Arealregnskap

Samfunnets arealbruk påvirker både jordbruket og det biologiske mangfoldet. Det er mye som taler for et system der man sikrer erstatningsarealer dersom det viser seg nødvendig å endre arealbruken. Arealnøytralitet skal på den annen side ikke føre til at utkantkommuner mister utviklingsmuligheter på bekostning av vekstkommuner.

Fylkestinget ber fylkesrådet vurdere arealnøytralitet som virkemiddel i arealregnskapet.

Støtte til Fair Play Bygg - Oslo og omegn

Fair Play Bygg - Oslo og omegn er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. Samarbeidet er finansiert gjennom bevilgninger og donasjoner, blant annet fra Oslo kommune og Statsbygg. Hensikten er blant annet å sikre en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår.

Det foreslås å avsette 100 000 kroner i årene 2021 og 2022. I forbindelse med evalueringen av Vikenmodellen om to år vurderes støtten.

Kultur og mangfold

Rammen for kultur og mangfold økes med 2 mill. kr fra og med 2021. Viktigheten av mangfold, frivillighet og kultur i hele fylket understrekes.

Lønnspolitikk

Fylkestinget er bekymret for økende lønnsgap og ulikheter i samfunnet generelt og vil be fylkesrådet bidra til å redusere ulikhet gjennom lønnsforhandlingene i Viken. Fylkestinget mener lavtlønnsgrupper bør prioriteres i lønnsforhandlingene. Reduserte forskjeller mellom grupper av ansatte og lønnsharmonisering vil bidra til et godt arbeidsmiljø i Viken.

Finansiering

Rådsområde	Beløp i millioner kroner	2021	2022	2023	2024	Sum
Plan, klima og miljø	Omlegging til fossilfrie maskiner og kjøretøy og ladeinfrastruktur	10	10	10	10	40
Plan, klima og miljø	Bygdemiljøpakker, kommunesamarbeid om klima- og bærekraftsarbeid, grønne byer og tettsteder, samt livskvalitetsprosjekter i Viken	5	5	5	5	20
Finans og adm.	Flere lærlinger i Viken fylkeskommune	1,5	3	3	3	10,5
Utd. og kompetanse	Fagfornyelsen, læremateriell	5	5	5	5	20
Samferdsel	Østfold kollektivtrafikk- reversere prisøkning i app	2,4	2,4	2,4	2,4	9,6
Samferdsel	Økt tilskudd til TT-ordningen	1	1	1	1	4
Finans og adm.	Støtte Fair Play Bygg - Oslo og omegn	0,1	0,1			0,2
Kultur og mangfold	Økt budsjetttramme kultur og mangfold	2	2	2	2	8
	Totalt	27,0	28,5	28,4	28,4	112,3

Tiltakene i budsjettforliket finansieres ved reduserte overføringer av egenkapital fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet. Likevel er overført nivå av egenkapital i 2021 på samme nivå som i opprinnelig budsjett for 2020.